

Hoe haalt u het meeste rendement uit energiebesparing?

Edwin Boerman

Tienmorgen Advies B.V.
Vlietstraat 5-7
3371 SX Hardinxveld-Giessendam
0184 633 875

Agenda

Introductie Tienmorgen Advies B.V.
Stappenplan energiebesparing
Resultaat

Wie zijn wij?

Onafhankelijk adviesbureau

Een duurzamere bedrijfsvoering die gepaard gaat met structurele kostenbesparing waarbij investeringen zo laag mogelijk zijn. Dat is waar wij voor staan.

Wie zijn wij?

Onze diensten

Duurzaam ondernemen:

Energieonderzoeken
Haalbaarheidsstudies
Begeleiding subsidies
Monitoring en Bewaking
(Energie)managementsysteem

Wie zijn wij?

Onze diensten

Duurzaam bouwen of verbouwen:

Koellast- en warmteverliesberekening
Ontwerp installaties
Haalbaarheidsstudies
Begeleiding subsidies
Begeleiding uitvoering

Wie zijn wij?

Onze diensten

Doelmatig beheer en onderhoud:

Controlemeting cv-installatie
Thermografisch onderzoek
Factuurcontrole
Inkoop energie

Wie zijn wij?

Onze doelgroepen

MKB

Grootbedrijf

Architect

Vastgoed
Beheer

Vastgoed
Ontwikkeling

Makelaar

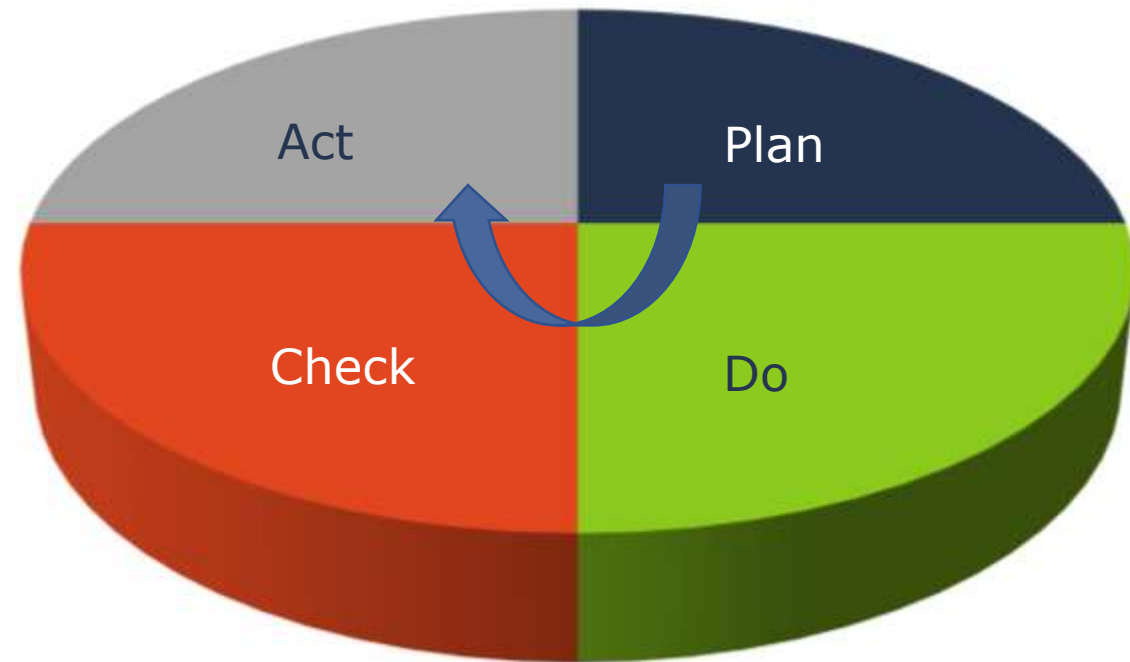
Non-profit

Gemeente

Stappenplan energiebesparing

PDCA-cyclus

Stappenplan energiebesparing

Bepalen ambitieniveau

Aan welke wetgeving moet voldaan worden?

Welke terugverdientijd is reëel te noemen?

Welk budget is er beschikbaar?

Stappenplan energiebesparing

Referentie opstellen

Hoe hoog is het huidige energieverbruik?

Welke factoren zijn hierop van invloed?

Is uw huidige energiecontract geschikt voor energiebesparing?

Welke (technische) uitdagingen kunt u tegenkomen?

Stappenplan energiebesparing

Implementatie TiMoPlus monitoring en bewaking

Meting elektriciteitsverbruik

Meting opgewekte elektriciteit

Meting elektriciteit teruglevering

Bepalen eigen verbruik

Meting gasverbruik

Stappenplan energiebesparing

Implementatie TiMoPlus monitoring en bewaking

Dit alles real time!!!

Opsporing van afwijkingen wordt eenvoudiger.

Direct ingrijpen is mogelijk.

Automatische alarmeringen kunnen ingesteld worden.

Stappenplan energiebesparing

Implementatie TiMoPlus monitoring en bewaking

 Elektriciteit	 Bewaking energieverbruik	 Schakelen groepen	 Controle energiekosten
 Bewaking binnenklimaat	 CO ₂	 (Relatieve) Vochtigheid	 Temperatuur
 HACCP	 Legionella-preventie	 WATERVERBRUIK	 Gasverbruik
 Gewicht	 Alarmeringen		

Stappenplan energiebesparing

Nulmeting uitvoeren

Welke energiebesparende maatregelen zijn mogelijk?

Hoe ziet het meerjaren onderhoudsplan eruit?

Wat wordt de investering?

Zijn er subsidiemogelijkheden?

Aan welke wetgeving moet voldaan worden?

Stappenplan energiebesparing

Nulmeting uitvoeren

De nulmeting wordt aangepast aan de wet- en regelgeving die voor u van toepassing is.

Stappenplan energiebesparing

Activiteitenbesluit Milieubeheer/Informatieplicht energiebesparing

MKB

Grootbedrijf

Architect

Vastgoed
Beheer

Vastgoed
Ontwikkeling

Makelaar

Non-profit

Gemeente

Energiebesparende maatregelen met een terugverdientijd korter dan 5 jaar moeten uitgevoerd worden.

Verplichting om de stand van zaken aan Rijksoverheid door te geven.

Stappenplan energiebesparing

Europese Energie-Efficiency Richtlijn (EED)

MKB

Grootbedrijf

Architect

Vastgoed
Beheer

Vastgoed
Ontwikkeling

Makelaar

Non-profit

Gemeente

Energiebesparende maatregelen met een terugverdientijd korter dan 5 jaar moeten uitgevoerd worden.

Vervoersmaatregelen moeten meegenomen te worden.

Verplichting om de stand van zaken aan Rijksoverheid door te geven.

Stappenplan energiebesparing

Energielabel C of beter voor kantoren

MKB

Grootbedrijf

Architect

Vastgoed
Beheer

Vastgoed
Ontwikkeling

Makelaar

Non-profit

Gemeente

Het energielabel moet minimaal label C of beter zijn in januari 2023.

Slechter label?
Het pand mag niet meer gebruikt worden.

Stappenplan energiebesparing

Plan van aanpak

Welke energiebesparende maatregelen gaan we uitvoeren?

Wat is de invloed hiervan op het energieverbruik?

Moeten we onze energiecontracten aanpassen?

Hoe communiceren we met onze stakeholders?

Gaan we ons beleid certificeren?

Stappenplan energiebesparing

Uitvoeren energiebesparende maatregelen

Vergelijk producten en leveranciers.

Beoordelen werkelijk rendement.

Vergeet het aanvragen van subsidies niet!!!

Stappenplan energiebesparing

Duurzame energieopwekking

Zonnepanelen

Zonneboiler/heatpipes

Warmtepomp

Enzovoort

Aandachtspunt hierbij is het elektriciteitsnet!!!

Het elektriciteitsnetwerk

Meer teruglevering duurzame energie (zon- en windenergie).
Meer elektriciteitsverbruik vanwege laadpalen en warmtepompen.

Electriciteitsnet moet dus uitgebreid worden maar...

Vergunningen duren erg lang.
Snelheid duurzame energie is veel groter dan verwacht.

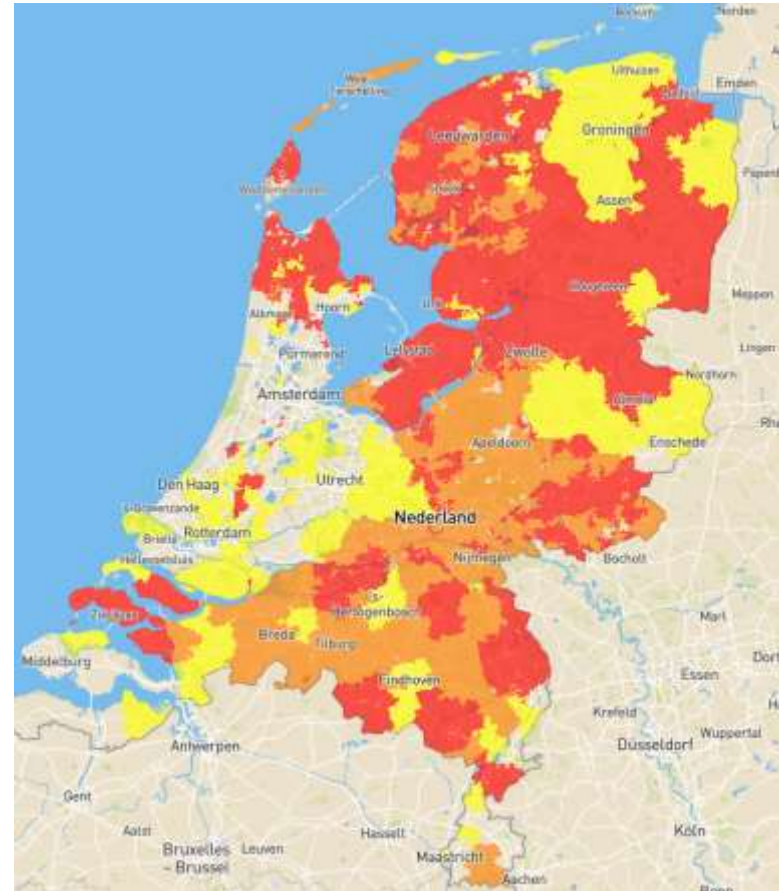
Het elektriciteitsnet is nu al in 75% van Nederland overbelast.

**De situatie verslechtert per dag.
Zelfs consumenten krijgen hiermee te maken.**

Het elektriciteitsnetwerk

- Transportschaarste dreigt. Aangepast beleid aanvraag aansluiting.
- Vooraankondiging structurele overbelasting transportnet.
- Structurele overbelasting transportnet. Nieuwe aanvragen worden niet gehonoreerd.

Bron: Netbeheer Nederland

Het elektriciteitsnet

Directe gevolgen

Teruglevering is nu al niet meer altijd mogelijk.
Inmiddels krijgen circa 750 bedrijven geen vergroting van de aansluiting meer.

Indirecte gevolgen

Verdere beperking of verbod op teruglevering.
Teruglevering wordt een kostenpost (dit jaar al 2 keer betalen voor terugleveren).

Tijd om zoveel mogelijk opgewekte elektriciteit zelf te gebruiken.

(Energie)managementsysteem

Werking TiMoPlus (energie)managementsysteem

Meten elektriciteitsverbruik en teruglevering.

Bepalen schakelmogelijkheden.

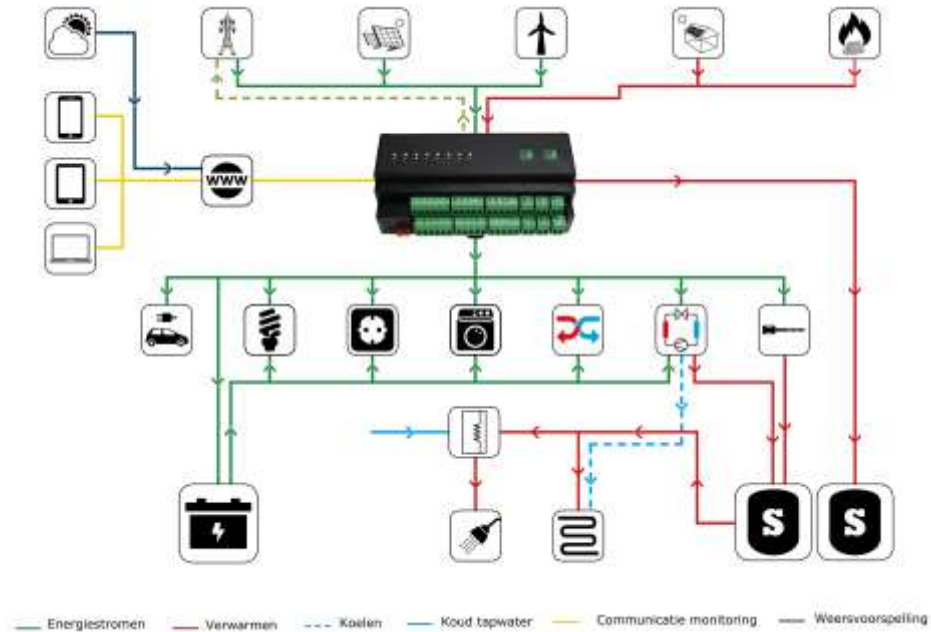
(In)schakelen warmtepomp, laadpaal, energieopslag/accu en groepen.

Terugregelen of uitschakelen van zonnepanelen.

(Energie)managementsysteem

Werking TiMoPlus (energie)managementsysteem

(Energie)managementsysteem

TiMoPlus (energie)managementsysteem

 Elektriciteit	 Bewaking energieverbruik	 Schakelen groepen	 Controle energiekosten
 Bewaking binnenklimaat	 CO ₂	 (Relatieve) Vochtigheid	 Temperatuur
 HACCP	 Legionella-preventie	 Waterverbruik	 Gasverbruik
 Gewicht	 Alarmeringen		

(Energie)managementsysteem

TiMoPlus (energie)managementsysteem

- Monitoren en bewaking energieverbruik
- Meten van processen
- Bewaking opwekking zonnepanelen
- Bewaking HACCP
- Legionellapreventie
- CO₂-meting en luchtkwaliteit
- Verrekening energiekosten
- Energiemanagement

Stappenplan energiebesparing

Uitvoeren maatregelen doelmatig beheer en onderhoud

Controle warmteverlies door naden en kieren gevels.

Controle instellingen cv-installatie en koelinstallatie.

Controle instellingen ventilatie, perslucht en stoominstallatie.

Enzovoort.

Stappenplan energiebesparing

Controle energieverbruik en besparingen

Is het eigen energieverbruik voldoende gedaald?

Wordt er wel voldoende energie opgewekt?

Als het eigen verbruik niet voldoende gedaald is of er wordt niet voldoende energie opgewekt, is dit dan te verklaren?

Stappenplan energiebesparing

Controle energieverbruik en besparingen

Technisch dashboard TiMoPlus

Stappenplan energiebesparing

Verdere actie

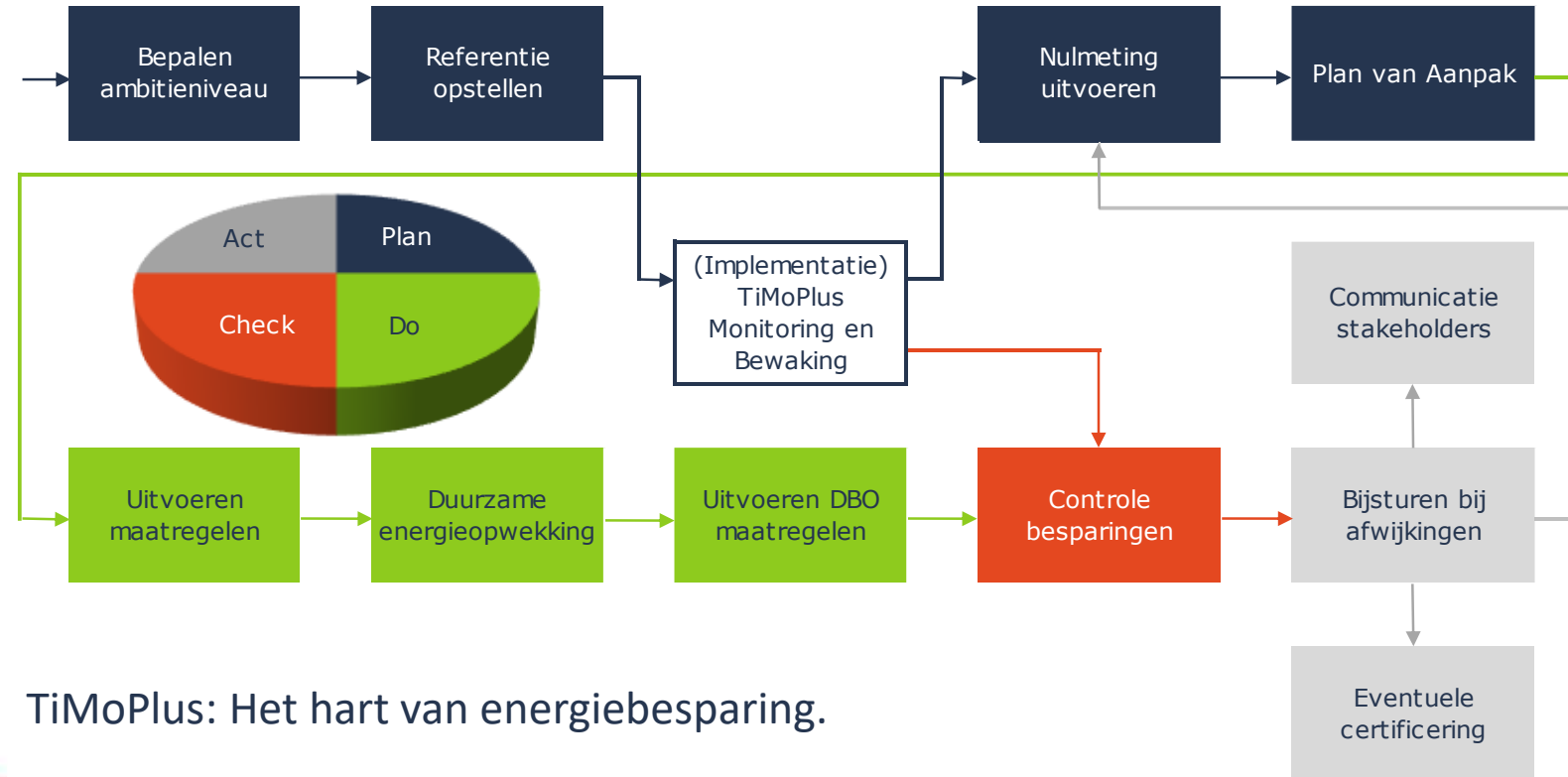
- Bijsturen bij eventuele (onverklaarbare) afwijkingen.
- Communicatie naar stakeholders (bijvoorbeeld footprint).
- Eventueel certificeren van het beleid.

Stappenplan energiebesparing

TiMoPlus: Het hart van energiebesparing.

Tienmorgen Advies B.V.

onafhankelijk - eerlijk - betrokken

Met TiMoPlus: Het (energie)managementsysteem van de toekomst en ons brede dienstenpakket hebben wij voor iedere eindgebruiker een oplossing op maat.

MKB

Grootbedrijf

Architect

Vastgoed
Beheer

Vastgoed
Ontwikkeling

Makelaar

Non-profit

Gemeente

Tienmorgen Advies B.V.

Bedankt voor uw aandacht

Heeft u nog vragen?

Tienmorgen Advies B.V.
Vlietstraat 5-7
3371 SX Hardinxveld-Giessendam
0184 633 875
tienmorgenadvies.nl
info@tienmorgenadvies.nl